

צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין (תיקון מס' 11) התשע"ד-2014

דברי הסבר

מחירי מוצרי המזון בישראל עלו באופן ניכר בשנים האחרונות, הן בהשוואה לשנים קודמות והן בהשוואה למדינות המפותחות. על פי סקר הוצאות משפחה שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ההוצאות על מזון מהוות 16% מההוצאה המשפחתית, הוצאה שניה בגודלה רק להוצאה על דיור. במהלך השנים האחרונות קידמה הממשלה מספר מהלכים אשר נועדו לקדם את התחרותיות ולפתור כשלים שאותרו בשוק המזון, על מנת להביא להפחתת המחירים ויוקר המחיה.

צוות בין משרדי המשותף למשרדי האוצר, החקלאות ופיתוח הכפר, הכלכלה ורשות ההגבלים העסקיים בחן לעומק את שווקי החלב ובשר הבקר, על מנת להביא לפתרונות ממוקדים בשווקים אלו, המהווים מרכיבים מרכזיים בהוצאות המשפחה על מזון ואשר אותר כי מחירים גבוה בהשוואה בינלאומית.

הצוות נוכח במספר ממצאים עיקריים:

שוק החלב:

- 1) מחירי מוצרי החלב בארץ גבוהים בעשרות אחוזים ממחירי מוצרי החלב במדינות המפותחות.
- 2) קיימת ריכוזיות גבוהה מאד במקטע המחלבה, הן ביחס לשאר ענפי המזון בארץ (אשר מאופיינים בריכוזיות גבוהה גם הם) והן ביחס למדינות המפותחות.
- 3) תחרות נמוכה על המחיר בין השחקניות הגדולות בשוק וגם מצד המחלבות הקטנות.
- 4) חסמי כניסה והתרחבות, בין היתר בנושא ההפצה, של המחלבות הקטנות מפריעים להן למצות יתרונות לגודל ולהציע תחרות על המחיר.
- 5) על אף שיש מספר שחקנים בשוק, כמעט בכל מוצר אין יותר ממתחרה אחד דומיננטי.
- 6) תחרות אפקטיבית מיבוא נמנעת בשל חסמים מכסיים ולא מכסיים (כשרות, דרישות משרד הבריאות וכיו"ב).
- 7) התכנון בחומר הגלם (קליטת החלב) והיותה של תנובה מונופול בשוק החלב ומוצריו ובעלותה על מקטע היבוש מהווים פוטנציאל לפגיעה בתחרות בענף "לדרישות הכשרות השפעה משמעותית על מחיר מוצרי החלב המיובאים.

על מנת לייצר תחרות, שתתרום ליעילות ותוביל לרמת מחירים נמוכה יותר בטווח הארוך, גיבש הצוות שורה של צעדים שמטרתם לעורר את התחרות בשוק המקומי מצד היצרנים המקומיים והן באמצעות ייבוא:

- ביטול המכסים בתוך המכסות במכסות הוולנטריות שנקבעו במסגרת החלטת ממשלה מס' 5177 מיום 21 באוקטובר 2012 שעניינה: "התייעלות משק החלב".
- קידום יצירת הליך תחרותי להקצאת המכסות המפורטות בהחלטה זו על ידי משרד הכלכלה אליו חוזרת, החל משנת 2015, ממשרד החקלאות חלוקת המכסות למוצרי חלב (כגון - גבינות קשות), תוך מתן עדיפות, ככל שניתן, ליבואנים אשר יציעו הפחתה במחיר הטובין המיובאים לצרכן.
- שינוי הנהלים הקיימים לחלוקת מכסות יבוא במוצרי החלב, להגברת היעילות בתהליך החלוקה.

בצו זה הוחלט לאמץ את החלטת הממשלה מס' 1584 מיום 4.5.2014 לבטל את המכס המופחת על המכסות הוולנטריות ליבוא מוצרי חלב שנקבעו בהחלטת הממשלה 5177 מיום 21.10.2012 (להלן: החלטת הממשלה). וזאת על מנת לנסות ולהביא להגדלת הייבוא והגברת התחרות בשוק המקומי באמצעות יבוא וזאת בהמשך להסכמות שהושגו בין נציגי הממשלה לארגוני החקלאים על העברת תמיכת הסתגלות לענף הרפת.